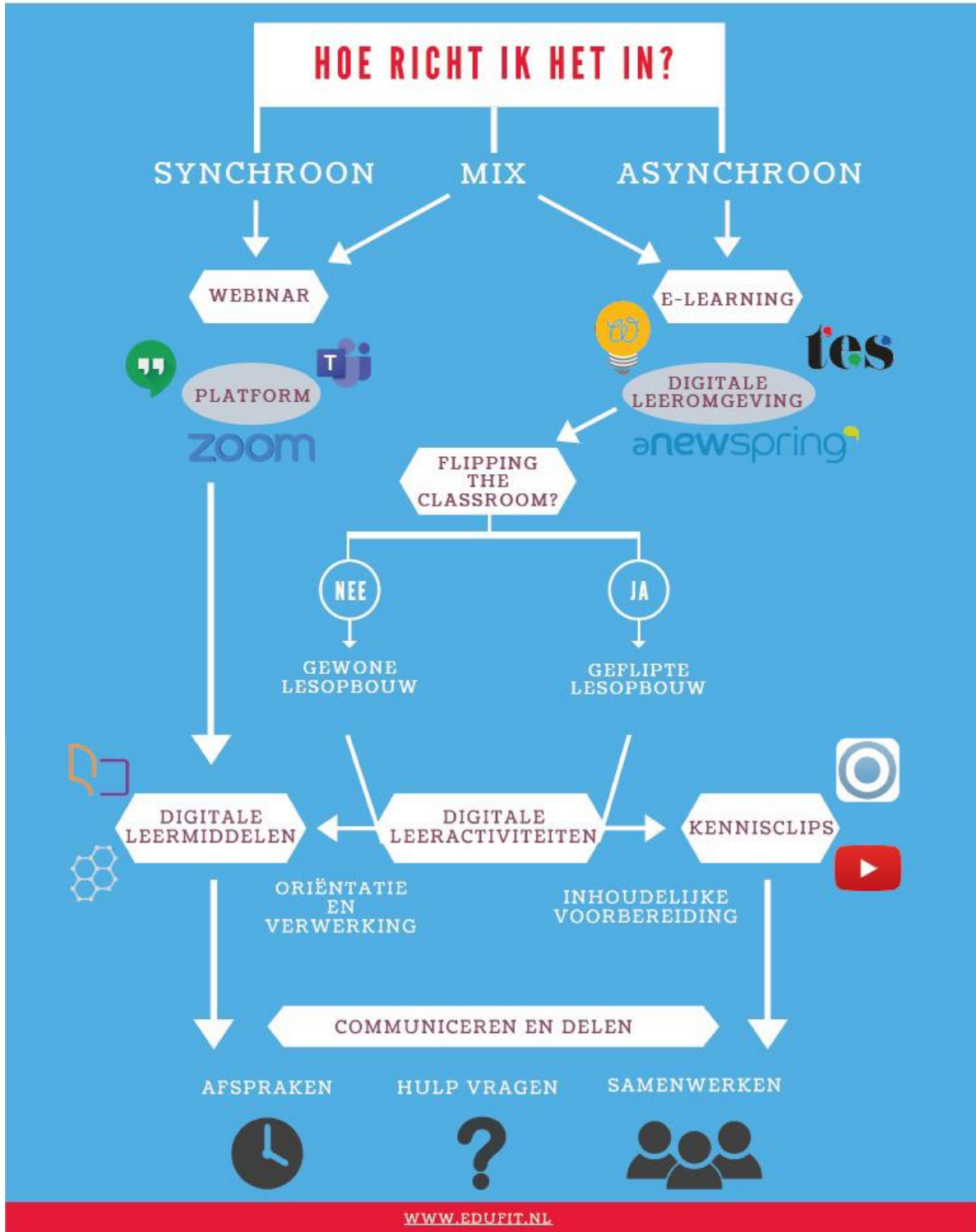


STAPPENPLAN

ACTIVERENDE DIDACTIEK
ONLINE



Lia Bijkerk

Activerende didactiek in een online les of training

Samenvatting

In dit artikel laten we je zien hoe je jouw deelnemers digitaal kunt boeien, binden en activeren in 7 stappen.

Stap 1: Synchron, asynchrone of gemixte leeractiviteiten? Wat werkt voor jou?

Kies of de leeractiviteiten voor iedereen tegelijk (synchroon) plaatsvinden of dat de deelnemers op hun eigen tijdstip kunnen meedoen (asynchroon).

Stap 2: Webinar? Kies een platform

Het is handig om een platform te gebruiken om jouw online les te geven, waar de deelnemers toegang tot en ervaring mee hebben.

Stap 3: E-learning? Kies een digitale leeromgeving

Voor e-learning heb je een digitale leeromgeving nodig zodat je de verschillende leeractiviteiten gezamenlijk kunt klaarzetten in een leerpad.

Stap 4: Leertijd verlengen? "Flip the classroom"

Bij 'flipping the classroom' wordt de klassikale uitleg omgewisseld met het huiswerk. De uitleg wordt via e-learning aangeboden. De toepassing van de uitleg wordt tijdens de les gedaan. Hierdoor wordt de leertijd efficiënter gebruikt.

Stap 5: Aan de slag met de inhoud? Zoek of maak digitale leeractiviteiten

Gebruik een digitale tool en de inhoud uit je gewone les en maak een digitaal leermiddel. Houd hierbij wel het doel van de leeractiviteit in het oog.

Stap 6: Gebruik kennisclips om de uitlegtijd te beperken

Om deelnemers actief te houden is het belangrijk om jouw uitlegtijd tijdens een webinar te beperken. Verdeel de lesinhoud in compacte onderwerpen en zoek of maak daarbij kennisclips die de deelnemers vooraf kunnen bekijken.

Stap 7: Communiceer opdrachten en verwachtingen

Deel het leerpad met de deelnemers en maak duidelijk wat je van hen verwacht. Bij online lesgeven staat of valt alles met een goede communicatie.

Bijlage met twee online lesontwerpen

De lesontwerpen zijn gemaakt vanuit de visie van activerende didactiek (Bijkerk, 2016). Het lesontwerp start met een introductie, gevolgd door een kern met één of meer thema's ingedeeld volgens het ervaringsleren en eindigt met een afsluiting.

Het eerste voorbeeld is een gewone les, de tweede een geflipte les.

Introductie

Klassikale, face to face bijeenkomsten, online leeractiviteiten of een mix van leeractiviteiten in een zogenaamd 'blended' leertraject? Tot een paar weken geleden had je de keuze. Nu is online je enige optie. Valt er dan niets meer te kiezen? Jazeker wel. Vooral als je digitaal aanbieden wilt combineren met activerend opleiden. Als kers op de taart kun je gratis twee voorbeeld lesontwerpen downloaden, gemaakt volgens deze methode.

De eerste ervaringen met het online voortzetten van het onderwijs zijn vooral opgedaan met webinars. Het grootste probleem zat daarbij in de technologie: hoe werkt het platform waarmee we de webinars geven? Om deelnemers te blijven boeien en hogere leeropbrengsten te krijgen, is het belangrijk om ICT op een didactische manier in te zetten.

Op dit moment is voor veel docenten de vraag: “Hoe kan ik een online les of training zodanig ontwerpen dat ik de deelnemers maximaal kan activeren?”.

Stap 1: Synchron, asynchrone of gemixte leeractiviteiten? Wat werkt voor jou?

Maak voor jouw onderwijs een keuze tussen de volgende vormen:

1. Alle leeractiviteiten zijn synchroon met behulp van een webinar. Hierbij zijn alle deelnemers tegelijk online. De docent/trainer geeft een volledige les online.
2. Alle leeractiviteiten zijn asynchroon met behulp van e-learning. Hierbij kunnen deelnemers op elk willekeurig tijdstip meedoen. De docent zet de leeractiviteiten klaar en geeft feedback op basis van de gemaakte opdrachten.
3. Er is een mix van asynchrone en synchrone leeractiviteiten. De e-learning en het webinar vullen elkaar aan.

Voorbeelden van leeractiviteiten via een webinar

- Stellingen waarop de deelnemers kunnen stemmen
- De leerstof die je ze live wilt vertellen
- Ingaan op vragen van de deelnemers
- De bespreking van de gemaakte toetsen of opdrachten
- Presentaties van deelnemers

Voorbeelden van leeractiviteiten via e-learning

- Leeractiviteiten die de deelnemers vooraf doen, zodat ze kunnen inschatten welke voorkennis, ervaring of attitude ze hebben (Quick-scan)
- De leerstof aanbieden via een eenvoudige kennisclip of in de vorm van teksten
- Toetsen/quizvormen om de leerstof die je via kennisclips of teksten hebt aangeboden te toetsen met daarin een duidelijke feedbackfunctie
- Werkopdrachten die de deelnemers vooraf of achteraf kunnen maken, zoals cases, takehome-toetsvragen, ontwerp opdrachten etc. en die door de docent na het inleveren van feedback worden voorzien

Bij synchrone en gemixte leeractiviteiten kies je voor de tweede stap. Als je kiest voor e-learning kun je deze stap overslaan.

Stap 2: Webinar? Kies een platform

Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden. Veel docenten gebruiken op dit moment:

- Zoom
- Microsoft Teams
- Google Hangouts
- Blackboard Collaborate

Het is handig om een platform te gebruiken waar de deelnemers toegang tot en ervaring mee hebben.

Bekijk welke platforms in aanmerking komen qua didactische mogelijkheden, techniek en kosten. Kies er eentje uit (als je vrije keuze hebt) en oriënteer je op hoe deze leeromgeving in elkaar zit en wat de mogelijkheden zijn.

Let op

De gratis platforms voldoen niet aan de normen voor informatiebeveiliging (van bijvoorbeeld de Rijksoverheid) en zijn niet altijd AVG-proof. Als je daar door je opdrachtgever aan gehouden bent zijn er nog verschillende encrypted opties, zoals GoToMeeting. Vraag je opdrachtgever welk platform ze gebruiken en of je kunt aansluiten met een licentie.

Tips

Organiseer een **oefensessie** minimaal een dag voor de bijeenkomst. Je kunt tijdens deze oefensessie de mogelijkheden van het platform met de daarbij behorende knoppen uitleggen. Je kunt de deelnemers laten ervaren op welke manier zij een vraag kunnen stellen, hoe zij kunnen stemmen of hoe je in groepen kunt werken. Maak vooraf afspraken over de gespreksregels tijdens een webinar en herhaal deze elke keer weer als je een nieuwe bijeenkomst start.

Let erop dat je tijdens het webinar iets verder van het beeld zit, zodat de deelnemers ook jouw handen kunnen zien. Daarnaast is het belangrijk dat de camera recht voor je staat zodat de deelnemers echt het gevoel hebben dat je ze aankijkt.

Zorg voor een rustige achtergrond die niet afleidt. Binnen Zoom kun je een virtuele achtergrond maken met behulp van een groen scherm. Daarop kun je een foto naar keuze projecteren. Dan heb je ook in een rommelige werkkamer een mooie achtergrond. Je kunt er ook voor kiezen om de achtergrond te 'blurren'. Dan wordt de achtergrond vaag terwijl jij scherp in beeld bent.

Bedenk vooraf of jouw deelnemers binnenkomen bij een sessie in een zogenoemde 'Waitingroom' of juist niet. Als je de deelnemers kent, kan het prettig zijn als alle deelnemers tegelijk worden toegelaten tot het webinar. Je kunt dan meteen beginnen met de les, waardoor er geen tijd verloren gaat. Als de deelnemers elkaar niet kennen en er geen oefensessie is geweest met de techniek, dan is de keuze voor een wachtruimte niet handig. Je kunt dan zodra iemand inlogt iemand persoonlijk welkom heten en daarna meteen de techniek (beeld en geluid) checken.

Vooral met grote groepen is het van belang dat de deelnemers vanaf het begin de microfoons uit zetten (mute). Dit om achtergrondruis te verminderen en om te voorkomen dat iedereen door elkaar gaat praten. Alleen als ze een vraag willen stellen zetten de deelnemers hun microfoon aan. Om het overzichtelijk te houden maak je vooraf duidelijk hoe de deelnemers een vraag kunnen stellen.

Je kunt bijvoorbeeld de chatfunctie gebruiken om de deelnemers schriftelijk hun vragen te laten stellen of vooraf afspreken wat het teken is dat de deelnemers moeten geven om het woord te krijgen.

Het belangrijk om af te spreken dat deelnemers een eindzin uitspreken als ze klaar zijn met spreken (bijvoorbeeld "einde bericht") of dat je andere afspraken maakt om chaos in de communicatie te voorkomen.

Het kan als docent/trainer handig zijn om tijdens de uitvoering van het webinar twee devices te gebruiken, bijvoorbeeld een laptop en een mobiel of een tablet. Het ene scherm gebruik je dan om de presentatie te delen, het andere scherm om de deelnemers te zien en de chatfunctie te volgen. Je moet dan wel met beide devices inloggen. Je kunt vanuit één device jouw scherm delen, je houdt dan ook via een klein scherm zicht op de deelnemers. Zet in ieder geval de schermen die je nodig hebt, zoals je presentatie vooraf klaar, zodat je eenvoudig jouw scherm kunt delen.

Je kunt ervoor kiezen om het webinar op te nemen en de link naar het webinar later met de deelnemers te delen. Delen kan in de chat van je YouTube-kanaal en in een mail.

Als je alleen kiest voor synchrone activiteiten, waarbij de deelnemers ter plekke de opdrachten krijgen, kun je nog tools inzetten tijdens het webinar om de deelnemers te activeren. Als dit de bedoeling is ga naar stap 5, zo niet ga meteen naar de laatste stap. Bij asynchrone en gemixte leeractiviteiten maak je gebruik van e-learning. Daar gaan de volgende stappen over.

Stap 3: E-learning? Kies een digitale leeromgeving

Voor e-learning of mixed learning heb je een digitale leeromgeving nodig zodat je de verschillende leeractiviteiten gezamenlijk kunt klaarzetten in een leerpad.

Bekijk welke leeromgevingen in aanmerking komen qua didactische mogelijkheden, techniek en kosten. Kies er eentje uit (als je vrije keuze hebt) en oriënteer je op hoe deze leeromgeving in elkaar zit en wat de mogelijkheden zijn.

Docenten verbonden aan een onderwijsinstelling gebruiken een bestaande digitale leeromgeving als Blackboard, Moodle, Sharepoint, Canvas etc. Trainers kunnen een andere leeromgeving gebruiken zoals aNewSpring. Beschik je nog niet over een digitale leeromgeving, neem dan even de tijd om een bewuste keuze te maken voor een passende digitale leeromgeving.

Tips

- [Tes Teach](#) biedt een gratis mogelijkheid om heel eenvoudig een e-learning te maken waarmee jouw deelnemers de les online kunnen voorbereiden.
- Je kunt ook een leerpad aanmaken door gebruik te maken van de functie 'opdrachten' binnen Microsoft Teams. Voor inspiratie kun je kijken op deze [kennisclip](#).
- Tenslotte kun je ook vrij eenvoudig een werkblad aanmaken met www.Wizer.me

Stap 4: Leertijd verlengen? “Flip the classroom”

De leeractiviteiten die je de deelnemers wilt laten doen en de volgorde daarvan kun je laten aansluiten op een gewone lesopbouw of op een lesopbouw volgens de methode van ‘flipping the classroom’.

- Bij een **lesopbouw volgens de methode van activerende didactiek** (Bijkerk, 2016) start je met een introductie, gevolgd door een kern met één of meer thema's en eindig je met een afsluiting.

De thema's worden ingedeeld volgens het model van ervaringsleren (ervaren, reflecteren, conceptualiseren, toepassen). Zie het eerste voorbeeld lesontwerp aan het eind van dit artikel.

De leeractiviteiten in de e-learning zijn gericht op het verwerken van de leerstof van de vorige bijeenkomst en/of het oriënteren op de nieuwe bijeenkomst. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een persoonlijkheidstest, een casus indienen of vragen stellen.

- Bij een **lesopbouw volgens de methode van 'flipping the classroom'** start je ook met een introductie, gevolgd door een kern met één of meer thema's ingedeeld volgens het ervaringsleren en eindig je ook met een afsluiting. Binnen het thema start je met een verdieping van het conceptualiseren, besteed je veel tijd voor het toepassen en geef je een vooruitblik op de volgende bijeenkomst met ervaren en reflecteren. Zie het tweede voorbeeld lesontwerp aan het eind van dit artikel.

De leeractiviteiten in de e-learning zijn gericht op het inhoudelijk voorbereiden van de volgende bijeenkomst door het lezen van teksten en/of het kijken naar kennisclips met opdrachten. Om de werkwijze van 'flipping the classroom' effectief te laten zijn, is het belangrijk dat de deelnemers het nut zien van de voorbereiding in de vorm van e-learning.

Dit kan uitgelegd en gedemonstreerd worden in een eerste (niet geflippte) webinar.

Tips

Het beste resultaat behaal je met 'flipping the classroom' als alle (!) deelnemers zich goed voorbereiden. Als dat niet gebeurt loop je het risico dat je in je les tóch dingen gaat herhalen. Dit leidt tot frustratie van deelnemers die zich wel voorbereid hebben. Als er deelnemers zijn die zich niet of onvoldoende hebben voorbereid kun je ze online (via de chat) vragen om de bijeenkomst te verlaten en weer terug te keren als zij de voorbereiding hebben gedaan. Je kunt ze ook apart in een 'break-out room' zetten met een andere opdracht dan de rest van de deelnemers.

Stap 5: Aan de slag met de inhoud? Zoek of maak digitale leeractiviteiten

Gebruik een digitale tool en de inhoud uit je gewone les en maak een digitaal leermiddel.

- Een post-its opdracht uit een gewone les kun je vervangen door digitale post-its in Padlet.
- Een stelling waarover de deelnemers normaal tijdens de les discussiëren, kun je in Socrative zetten zodat ze digitaal hun mening kunnen geven.
- Wil je jouw deelnemers laten brainstormen, maak dan gebruik van Mentimeter.
- Laat je jouw deelnemers nadenken over de theorie en wil je toetsen of ze het begrepen hebben, gebruik dan Google Forms, Quizizz of Quizlet.

Tips

- Op de website van Edufit kun je een [digitale Actiekaart](#) downloaden met de beschrijving van de werkwijze van de meeste van deze tools.

- Op dit moment wordt er hard gewerkt om bij de meeste gebruikte tools een korte, [gratis e-learning](#) te maken. Je kunt zien bij welke tools deze e-learning al klaar is in de catalogus. Via het filter in de catalogus kun je kiezen voor de categorie 'Tools'. Na het activeren is deze e-learning 10 dagen beschikbaar.

Kijk ook eens wat er al door anderen is gemaakt. Uitgevers bieden bij hun boeken ook vaak online materialen aan die je kunt gebruiken. Veel gratis tools hebben een bibliotheek waar je gebruik van kunt maken of die je kunt aanpassen voor jouw eigen doelgroep.

Voorbeelden:

- [Wikiwijs](#)
- [Quizlet](#)
- [Quizizz](#)
- [Kahoot!](#)
- [Wizer.me](#)
- [LessonUp](#)

Tip

Heb je nog geen account bij de verschillende tools, gebruik dan voor de registratie een nieuw Gmail- of hotmail-adres met een wachtwoord dat je nergens anders voor gebruikt. De informatieberichten die je van deze tools krijgt, komen dan niet tussen je werk- of privémail. Daarnaast kun je dit e-mailadres ook makkelijk delen met collega's en/of deelnemers.

Zet alle gemaakte, gevonden of aangepaste leeractiviteiten in een leerpad in de gekozen leeromgeving en kijk hoe je dit leerpad kunt delen met jouw deelnemers. Het is soms handig om in de leeromgeving, indien mogelijk, klassen aan te maken met deelnemers om de vorderingen van de deelnemers eenvoudiger te monitoren

Stap 6: Gebruik kennisclips om de uitlegtijd te beperken

Om deelnemers actief te houden is het belangrijk om jouw uitlegtijd tijdens een webinar te beperken. Verdeel de lesinhoud in compacte onderwerpen en zoek of maak daarbij kennisclips die de deelnemers vooraf kunnen bekijken.

Zoek een bestaande kennisclip:

- Op YouTube kun je zoeken naar filmpjes die passen bij jouw lesinhoud. Andere veel gebruikte kanalen zijn de video's van schooltv, klokhuis, leraar24 etc.
- Noteer de link van het filmpje en plaats deze in de digitale leeromgeving.
- Geef de deelnemers een duidelijke opdracht of stel een vraag bij het bekijken van de kennisclip.

Tip

Gebruik de link bij de YouTube video die staat bij "Delen", want die is korter. Via www.tinyurl.com kun je de link nog verder verkorten.

Maak een kennisclip:

1. De snelste manier om zelf een kennisclip te maken is om onder een bestaande PowerPoint per dia jouw uitleg op te nemen.

Werkwijze:

- invoegen media – audio – audio opnamen.
- vervolgens de PowerPoint als filmpje opslaan: bestand - opslaan als - MPEG-4-video .mp4.

2. Wat ook goed werkt is een opname maken (met bijvoorbeeld Screencast o'matic) van je eigen scherm met daarop bijvoorbeeld jouw (Powerpoint of Prezi)-presentatie. Daarbij geef je dan uitleg bij de presentatie.

Werkwijze:

Je maakt dan een kennisclip, waarbij je kunt kiezen of je wel of niet met je hoofd in beeld komt. Een tutorial om met Screencast o'matic te werken, vind je in deze [kennisclip](#)

3. Een meer tijdrovende manier is het maken van een kennisclip in de vorm van een animatie, bijvoorbeeld met Powtoon of Animaker. Als je de bestaande templates gebruikt, kun je zonder al te veel technische kennis een aardige animatievideo maken.

Tips

Op de website van Edufit kun je een [actiekaart](#) met de beschrijving van de werkwijze van Screencast o'matic en Animaker downloaden.

Als je kennis wilt overdragen en je een kwalitatief goede kennisclip wilt maken, is het belangrijk dat je vooraf een **script** maakt waarin je beschrijft wat je wilt gaan zeggen.

Richard Mayer geeft aanwijzingen hoe je een goede kennisclip maakt, in de vorm van **12 ontwerpprincipes van multimedia-instructie**. Een uitleg van deze ontwerpprincipes kun je zien in deze [kennisclip](#).

Als je kennisclip van goede kwaliteit is, kun je hem ook gebruiken als je de online leeractiviteiten gaat combineren met klassikale face to face bijeenkomsten. Op dat moment kun je kijken naar de beste didactische combinatie van online en offline leeractiviteiten binnen het ontwerp van 'blended learning'.

De door jou gemaakte kennisclips kun je direct in de digitale leeromgeving plaatsen of op een eigen kanaal op YouTube zetten en dan via een link delen met je deelnemers.

In het leerpad van jouw e-learning kun je in plaats van een kennisclip ook een **leestekst** plaatsen. Zorg ervoor dat je er wel altijd een leeractiviteit aan vast koppelt waaruit je kunt opmaken of de deelnemers de kennisclip hebben bekeken of de leestekst hebben doorgenomen.

Stap 7: Communiceer opdrachten en verwachtingen

Deel het leerpad met de deelnemers en maak duidelijk wat je van hen verwacht. Bij online lesgeven staat of valt alles met een goede communicatie.

Een goede communicatie start met het van tevoren duidelijk aangeven:

- op welk tijdstip de opdrachten uit de e-learning ingeleverd moeten zijn
- op welk moment iedereen tegelijk online aanwezig moet zijn voor het webinar
- wat de verschillende opdrachten zijn
- hoeveel tijd ze daarvoor uit moeten trekken
- of en hoe ze hierbij nog hulp kunnen vragen
- of ze daarbij met anderen moeten of mogen samenwerken

Probeer de gezamenlijke tijd van het webinar zo kort mogelijk te houden en regelmatig te onderbreken met werktijd voor de opdrachten

Vervolgstappen om jouw ICT-vaardigheden verder te versterken

Er zijn veel mogelijkheden online en offline om te werken aan de competentie digitalisering. Ook Edufit biedt daarvoor verschillende mogelijkheden.

Ben je geïnspireerd geraakt en wil je meer weten over de didactische inzet van ICT in het onderwijs? In de post-hbo-leergang 'Didactiek, ICT en onderwijs' leer je hier alle kennis en vaardigheden die je nodig hebt, voor blended- en online leren. Je kunt deze opleiding ook in delen volgen, afhankelijk van jouw leerwens.

Details, achtergronden en bijzonderheden van activerend didactiek kun je lezen in mijn boek: Bijkerk, L. (2016) *Activerende didactiek*. Houten: Bohn, Stafleu, van Loghum.

Je kunt de benodigde vaardigheden ook leren tijdens een 4-daagse training Activerend Opleiden of tijdens de hele geaccrediteerde post-hbo (BDB) leergang Activerend Opleiden.

De bovenstaande opleidingen worden in Gouda gegeven als open inschrijving en incompany verzorgd in heel Nederland. De start van deze opleidingen is (hopelijk) in oktober 2020.

Meer info op de [website](#) van Edufit.

Feedback

Heb je aanvullingen of feedback op dit artikel of de lesontwerpen die hierna komen? Laat het me weten via l.bijkerk@edufit.nl. Ik vind het ook leuk om te horen als je de tips hebt kunnen gebruiken en als jouw deelnemers door deze werkwijze enthousiast zijn geworden.

Veel succes met het maken van online lessen vanuit een didactisch perspectief.

De onderstaande lesontwerpen zijn gemaakt vanuit de visie van activerende didactiek (Bijkerk, 2016). Het lesontwerp start met een introductie, gevolgd door een kern met één of meer thema's ingedeeld volgens het ervaringsleren en eindigt met een afsluiting.

Voorbeeld 1: Lesontwerp via activerende didactiek en de leeractiviteiten via een webinar zonder e-learning

Onderwerp	Didactiek	Doel	Online werkvorm tijdens het webinar
Introductie	Activerende opening	Klittenband zoeken, kennismaking met het onderwerp	Na het checken van de techniek en het begroeten van de deelnemers, laat je het filmpje, cartoon, citaat etc. zien en stel je een vraag waarop de deelnemers kunnen reageren. Op de website van Edufit kun je de beschrijving van een top-10 van activerende openingen downloaden:
	Focus	Leerdoelen helder maken, programma weergeven	Leerdoelen voor het webinar bespreken en het tijdpad weergeven voor de gezamenlijke activiteiten. Beantwoord de vragen over het programma en de studiehandleiding Afspraken over werkwijze herhalen
	Voorstellen Kennismaken	Docent/trainer en deelnemers leren elkaar kennen. Dit is alleen bij de start van een nieuwe training.	Deelnemers zichzelf kort voor laten stellen, bijvoorbeeld in steekwoorden of aan de hand van een aanvulzin. Geef daarbij wel de deelnemers een beurt om door elkaar roepen te voorkomen.
	Terugblik	Zodra de bijeenkomst een vervolg is op een eerdere bijeenkomst, herhaal je de leerstof van de vorige bijeenkomst	De deelnemers een quiz laten maken in Socrative , Quizizz , Quizlet . Bespreken van de vragen die de meeste foute antwoorden hadden. Je kunt ze ook een kruiswoordpuzzel laten maken die je gemaakt hebt met crosswordlabs.com of een woordzoeker gemaakt met woordzoekers.org

Na de introductie nemen we even tijd voor een korte pauze. Zet een timer van 10 minuten aan op het scherm, zodat duidelijk is wanneer je weer verder gaat. Je kunt een analoge timer, zoals een kookwekker in beeld zetten of een digitale timer in beeld brengen. Op YouTube vind je met de zoekterm 'timer' heel veel filmpjes die de minuten aftellen.

Het thema doen we via de normale werkwijze conform het model van het ervaringsleren:

Thema 1:	Ervaren	Klittenband zoeken, verdere kennismaking met het onderwerp: brainstormfase	De deelnemers activeren om te brainstormen via een woordwolk in Mentimeter of in Answergarden . Je kunt ook brainstormen door de deelnemers te laten reageren binnen Padlet
	Reflecteren	Klittenband zoeken, verdere kennismaking met het onderwerp: Een laagje dieper	In 2- of 3-tallen in aparte break-out rooms discussiëren over een aantal stellingen. Het verdelen in groepen is een functionaliteit van de meeste webinar-platforms. Na 10 min terugkoppeling door middel van een pitch per groep. Je kunt ook laten discussiëren aan de hand van een poll die je afneemt via google-forms of via Poll everywhere .
	Conceptualiseren	Uitleg van de theorie met behulp van het klittenband uit de vorige fasen	Uitleg van de theorie door het delen van het scherm waarop de PowerPoint staat met daarbij de uitleg en de mogelijkheid voor de deelnemers om vragen te stellen via de chatfunctie
	Toepassen 1	De theorie toetsen of deze is geland	Een kennisquiz laten maken via Kahoot! Ook de 'ruimtewedloop' in Socrative of de 'Live' uitvoering van Quizlet zijn prima spelvormen om sfeer en spanning in het webinar te brengen.
	Toepassen 2	De theorie verwerken in de praktijk door middel van een opdracht	Een opdracht geven die iedereen individueel maakt en daarna inlevert via de digitale leeromgeving.

De deelnemers gaan aan de slag met een praktijkopdracht. Voor deze opdracht nemen we ruim de tijd. Zet ook nu weer een timer aan op het scherm (bijvoorbeeld 30 of 60 minuten), zodat duidelijk is wanneer je weer verder gaat. De deelnemers moeten wel vragen kunnen stellen, dus blijf online beschikbaar.

Afsluiting	Huiswerk	Wat moeten de deelnemers doen voor de volgende bijeenkomst	Als je bij de volgende bijeenkomst gebruik wilt maken van 'flipping the classroom' is het belangrijk om hier jouw verwachting van de voorbereiding te vertellen en de consequenties als de deelnemers de voorbereiding van e-learning niet doen. Zorg ervoor dat deze afspraken duidelijk naar iedereen worden gecommuniceerd.
	Evaluatie	Hoe is de bijeenkomst ervaren? Wat is er geleerd? Wat kan beter?	Je kunt evalueren via Google forms of iets beeldender via Mentimeter (wordcloud, scales of ranking) .
	Pakkend slot	Iets om over na te denken	Laat een passend filmpje, cartoon, citaat etc. zien zonder dat hierover gepraat wordt. Bedank de deelnemers en vraag of zij het webinar willen verlaten.

Voorbeeld 2: Lesontwerp via activerende didactiek en de leeractiviteiten via een webinar met e-learning met de 'flipping the classroom' werkwijze

Alle opdrachten uit de e-learning worden vooraf door alle deelnemers uitgevoerd.

Onderwerp	Didactiek	Doel	Online werkvormen vooraf met behulp van E-learning	Online werkvorm tijdens het webinar
Introductie	Activerende opening	Klittenband zoeken, kennismaking met het onderwerp	1. Filmpje, cartoon, citaat etc. in het leerpad zetten met daarbij een duidelijke vraag waarop de deelnemers individueel kunnen reageren	Na het checken van de techniek en het begroeten van de deelnemers kun je een korte samenvatting geven van de reacties. Vervolgens stel je een nieuwe vraag waarop de deelnemers kunnen reageren
	Focus	Leerdoelen helder maken, programma weergeven	2. Leerdoelen voor de e-learning in het leerpad zetten. Bij een nieuwe training of module de studiehandleiding laten lezen en vragen laten noteren.	Leerdoelen voor het webinar bespreken en het tijdpad weergeven voor de gezamenlijke activiteit. Beantwoord de vragen over het programma en de studiehandleiding
	Voorstellen Kennismaken	Docent/trainer en deelnemers leren elkaar kennen. Dit is alleen bij de start van een nieuwe training.	3a. Intake in de e-learning plaatsen bijvoorbeeld met google-forms. Deelnemers een foto met een kennismakingswerkvorm laten delen via Padlet . Dit kan bijvoorbeeld een mindmap zijn, een filmpje, een biogram of een tijdlijn.	Deelnemers vragen aan jou en elkaar laten stellen op basis van de informatie op de Padlet.
	Terugblik	Zodra de bijeenkomst een vervolg is op een eerdere bijeenkomst, herhaal je de leerstof van de vorige bijeenkomst	3b. Een kennisquiz laten maken via Quizizz .	Bespreken van de vragen die de meeste foute antwoorden hadden.

Thema 2: Verwerking van de e-learning	Conceptualiseren	Verdiepende uitleg van de theorie met behulp van het klittenband uit de vorige fasen	4. De kennisclip(s) laten bekijken over het onderwerp en vragen daarover laten stellen 5. Dit kan gecombineerd worden met teksten lezen uit een boek of van een aangeleverde pdf.	Beantwoorden van vragen over de kennisclip(s) en toevoegen van verdiepende informatie die niet of lastig in kennisclips is samen te vatten.
	Toepassen 1	De theorie toetsen of deze is geland	6. Een kennisquiz laten maken via een challenge in Kahoot! .	Bespreken van de vragen die de meeste foute antwoorden hadden.
	Toepassen 2	De theorie verwerken in de praktijk door middel van een opdracht	7. De deelnemers maken vooraf individueel een start met de opdracht en leveren deze in	Iedereen gaat in 2- of 3-tallen in aparte break-out rooms hun opdracht bespreken en komen daarna met een verbeterde of aangevulde versie. Als het gekozen platform deze mogelijkheid niet heeft, laat je de deelnemers zelf een manier kiezen om te overleggen. Na de werktijd worden de gemaakte opdrachten worden gedeeld (share screen) en besproken.

Thema 3: Intro op de volgende les	Ervaren	Klittenband zoeken, kennismaking met het onderwerp voor de volgende les: brainstormfase	Deze activiteiten staan ook in de e-learning van de volgende bijeenkomst, zodat de deelnemers hierop kunnen terugkijken. Door in deze bijeenkomst hier al mee te starten worden de deelnemers nog meer gemotiveerd om de kennisclips te kijken of hoofdstukken te lezen.	De deelnemers activeren om te brainstormen via een woordwolk in Mentimeter
	Reflecteren	Klittenband zoeken, verdere kennismaking met het onderwerp voor de volgende les: Een laagje dieper		In 2- of 3-tallen in aparte break-out rooms discussiëren over een aantal stellingen. Na 10 min terugkoppeling door middel van een pitch per groep.

De afsluiting is gelijk aan de afsluiting van voorbeeld 1.